

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความตระหนักของเกษตรกรต่อปัญหาโรคเอดส์ ในอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความตระหนักของเกษตรกรที่มีต่อปัญหาโรคเอดส์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร กับความตระหนักที่มีต่อปัญหาโรคเอดส์

การวิเคราะห์ข้อมูลภูมิหลัง ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum)

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิหลัง เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ในอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

เพศ ของเกษตรกรทั่วไปส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย จำนวนร้อยละ 69.1 ส่วนเกษตรกรผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง จำนวนร้อยละ 66.7

อายุ ของเกษตรกรทั่วไป มีอายุสูงสุด 74 ปี มีอายุต่ำสุด 23 ปี ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวนร้อยละ 34.5 ส่วนเกษตรกรที่ติดเชื้อมีอายุสูงสุด 68 ปี มีอายุต่ำสุด 18 ปี เกษตรกรที่ติดเชื้อส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวนร้อยละ 46.7

ระดับการศึกษา ของเกษตรกรทั่วไป ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา จำนวนร้อยละ 78.4 ส่วนเกษตรกรผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา จำนวนร้อยละ 40.0

สถานภาพสมรสของเกษตรกรทั่วไป ส่วนใหญ่สมรส จำนวนร้อยละ 91.4 ส่วนเกษตรกร ที่ติดเชื้อส่วนใหญ่เป็นโสด จำนวนร้อยละ 50.0

รายได้รวมของเกษตรกรทั่วไป ส่วนใหญ่รายได้รวมน้อยกว่า 50,000 บาทต่อปี จำนวนร้อยละ 65.5 ส่วนเกษตรกรที่ติดเชื้อส่วนใหญ่รายได้รวมน้อยกว่า 50,000 บาทต่อปี จำนวนร้อยละ 70.0

พฤติกรรมกรับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ของเกษตรกร

ความสัมพันธ์กับสังคมภายนอก การเดินทางออกนอกอำเภอทางดงในรอบ 1 เดือน ของเกษตรกรทั่วไป ส่วนใหญ่เดินทางออกนอกอำเภอทางดงน้อยกว่า 5 ครั้ง จำนวนร้อยละ 89.2 ส่วนเกษตรกรที่ติดเชื้อ ส่วนใหญ่เดินทางออกนอกอำเภอทางดงน้อยกว่า 5 ครั้ง เช่นกัน จำนวนร้อยละ 80.0

การเปิดรับสื่อมวลชน คือ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนเกษตรกรทั่วไป จะติดตามข่าวสารจากโทรทัศน์ ได้แก่ ช่อง 3 และช่อง 7 รองลงมา คือ ฟังวิทยุ ส่วนส่วนเกษตรกรผู้ติดเชื้อจะติดตามข่าวสารจากโทรทัศน์เช่นกัน ได้แก่ ช่อง 3 และ ช่อง 9 รองลงมา คือ ฟังวิทยุ

ความถี่ในการติดตามข่าวสารจากสื่อต่างๆ เกษตรกรทั่วไปและเกษตรกรผู้ติดเชื้อรับข่าวสารจากสื่อ น้อยกว่า 5 นาทีต่อชั่วโมง

การเปิดรับสื่อบุคคล ของเกษตรกรทั่วไป มักติดต่อกับญาติพี่น้อง และเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล ส่วนเกษตรกรผู้ติดเชื้อมักจะติดต่อกับญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน และอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน

ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรทั่วไปมีความรู้เรื่องโรคเอดส์ อยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.655 และ เกษตรกรผู้ติดเชื้อ มีความรู้ในเรื่องโรคเอดส์ อยู่ในระดับสูง โดยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.770

อภิปรายผล

จากการศึกษาความตระหนักของเกษตรกรต่อปัญหาโรคเอดส์ใน อำเภอทางดงจังหวัดเชียงใหม่ เกษตรกรทั่วไปยังมีความรู้เรื่องโรคเอดส์อยู่ในระดับปานกลางและมีพฤติกรรมกรับข่าวสาร(การเดินทาง, การเปิดรับสื่อมวลชนและการติดต่อสนทนากับบุคคลอื่น) เกี่ยวกับโรคเอดส์ยังน้อยอยู่ ส่วนเกษตรกรที่ติดเชื้อมีความรู้เรื่องโรคเอดส์อยู่ในระดับสูงและมีพฤติกรรมกรับข่าวสารทั้ง 3 ช่องทางน้อยเช่นกันและจากรายงานของโรงพยาบาลทางดงและโรงพยาบาลดอยสะเก็ดของโครงการดูแลสุขภาพเพื่อชุมชนเพื่อตรวจหาผู้ติดเชื้อ เอช.ไอ.วี รายใหม่ของประชากรที่มีอายุระหว่าง 20 – 35 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิง พบว่าประชากรกลุ่มต่างดังกล่าวติดเชื้อ เอช.ไอ.วี จำนวนร้อยละ 3 (โรงพยาบาลทางดง, โรงพยาบาลดอยสะเก็ด. 2542) แสดงให้เห็นว่าการเผยแพร่ความรู้และการรณรงค์ป้องกันปัญหาเรื่องเอดส์ของกระทรวงสาธารณสุของค์กรเอกชนและองค์กรประชาชนในท้องถิ่น (อ.บ.ต. , อ.ส.ม. , วัด, โรงเรียน ฯลฯ) ยังไม่ได้ผล มีช่องว่างอยู่ หรืออาจเป็นปัจจัยทางครอบครัว สภาพแวดล้อมของชุมชนชนบท ชุมชนเมืองมีอิทธิพลต่อการไม่ตระหนักรู้เรื่องข่าวสารด้านเอดส์ และต่อพฤติกรรมของคนชนบท/คนในเมือง

ที่เปลี่ยนไปจากอดีต ช่องว่าง ดังกล่าวจากผลการศึกษาเห็นว่าเกษตรกรทั่วไปและเกษตรกรที่ติดเชื่อ มีระดับการศึกษาต่ำ (จากระดับประถมศึกษาหรือไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 71.6) การติดตามข่าวสารด้านเอดส์จากสื่อต่าง ๆ น้อยและไม่สนใจศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทำให้รู้เรื่องเอดส์ไม่เป็นจริงกับสถานการณ์ปัญหาเอดส์ที่เกิดขึ้นส่งผลต่อพฤติกรรมที่เสี่ยงอยู่(ไม่มีการป้องกันขณะมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่มีใช้คู่นอน) อยากรอง ทำทาบกับคำบอกกล่าวของเพื่อนบ้าน ประกอบกับประชาชนในชนบทหลายครอบครัวอยู่ในฐานะยากจน มีความจำเป็นไปขายบริการทางเพศ เพื่อเลี้ยงดูอีกหลายชีวิตที่บ้าน และสังคมบริโภคนิยม มีอิทธิพลต่อการแสวงหาวัตถุ เงิน เพื่อสนองตอบความต้องการของกิเลส ตัณหา และอาจเกิดจากการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรชุมชนในท้องถิ่น ที่ยังให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาสังคม ปัญหาเอดส์น้อยอยู่ ทั้งการไม่ร่วมมือกันทำงานของแต่ละองค์กร การทำงานไม่ต่อเนื่อง (การรณรงค์ป้องกัน การช่วยเหลือผู้ติดเชื่อ ฯลฯ) แต่ มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (ถนน, ไฟฟ้า, ประปา)

ดังนั้น จากผลการศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นใคร่เสนอแนะ รัฐบาล โดยกองโรคเอดส์ต้องประสานการทำงานแก้ไขปัญหาเอดส์โดยร่วมกันกับองค์กรภาคเอกชนที่ทำงานด้านเอดส์และองค์กรประชาชนในท้องถิ่น (อ.บ.ค., วัด , โรงเรียน, กลุ่ม, อ.ส.ม., เยาวชน ฯลฯ) ทำงาน เรื่องการแก้ไขปัญหาเอดส์อย่างจริงจังโดยการไปให้ความรู้ที่บ้าน การอบรมสัมมนาให้กับแกนนำหรือตัวแทนชาวบ้าน ให้เขามีบทบาทในการทำหน้าที่แทนภาครัฐ หรือวิธีการอื่นที่ดีกว่า โดยรัฐต้องกำหนดเป็นนโยบาย เป็นภาคีความร่วมมือการทำงานด้านเอดส์โดยรัฐต้องสนับสนุนงบประมาณทักษะความรู้วิชาการเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านเอดส์ และควรมีการศึกษาต่อไปว่า ประชากรแต่ละกลุ่มที่อยู่ในสังคม เมื่อเห็นว่าปัญหาโรคเอดส์เป็นปัญหาที่ร้ายแรง แต่ทำไมมีผู้ติดเชื่อรายใหม่เพิ่มขึ้นอยู่เป็นเพราะเหตุใด ศึกษาว่าประชากรแต่ละระดับการศึกษามีความรู้และเข้าใจเรื่องเอดส์แตกต่างกันหรือไม่และจะให้ข่าวสารทางไหน วิธีการใดให้เกิดประสิทธิภาพ ทำให้ไม่มีผู้ติดเชื่อรายใหม่เพิ่มขึ้นหรือไม่มีในอนาคต ศึกษาความคิดเห็นประชากรแต่ละกลุ่มว่ามีความคิดเห็นอย่างไรที่จะหาแนวทางแก้ไขปัญหาเอดส์ให้ประสบผลสำเร็จหรืออาจมีการประมวลผลงานวิจัยของบุคคลอื่น ๆ ที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเอดส์มาเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาเอดส์ ซึ่งประเด็นดังกล่าวข้างต้นจะเป็นวิธีการทำงานที่พัฒนาขึ้น ต่อการสร้างความตระหนักให้กับประชากรทุกกลุ่มยังผลให้พฤติกรรมหรือการกระทำของคนที่จะไม่เสี่ยงหรือหยุดการรับเชื่อเอดส์ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาเอดส์ของทุกองค์กรอย่างเป็นเอกภาพ เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมตามแผนงานที่กำหนดไว้และเป็นประโยชน์ต่อประชาชนชาวไทยทุกคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอเสนอแนะข้อคิดเห็นบางประการอันจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานด้านเอดส์ เพื่อให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องต่อโรคเอดส์

1. จากการศึกษา เกษตรกรยังมีความต้องการที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้เรื่องโรคเอดส์ อย่างถูกต้องดังนั้น เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล เจ้าหน้าที่อนามัยที่รับผิดชอบงานด้านเอดส์ รวมทั้งอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ต้องออกไปเผยแพร่ เยี่ยมเยียนครัวเรือน เกษตรกรโดยตรงถึงที่บ้าน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเรื่องเอดส์อย่างถูกต้องและต่อเนื่อง

2. จากการศึกษา เกษตรกรได้รับข่าวสารข้อมูล ความรู้เรื่องเอดส์ จากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ เอกสาร/สิ่งพิมพ์น้อยอยู่และมีความเข้าใจผิดเรื่องเอดส์หลายประเด็นเช่น ติดเอดส์แล้วเสียชีวิตทันที หรือมีชีวิตรอดอยู่ได้ไม่เกิน 5 ปี การดื่มน้ำ รับประทานอาหารร่วมกับผู้ติดเชื้อเอดส์ ทำให้ติดเอดส์ได้ ดังนั้น ผู้ที่มีบทบาทต่อการควบคุมสื่อทุกชนิด ควรที่จะมีนโยบายให้สื่อมีการนำเสนอความรู้เรื่องเอดส์ พัฒนาการของโรคและเวชภัณฑ์ป้องกันรักษาเกี่ยวกับโรคเอดส์ แก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไป

3. จากการศึกษาครั้งนี้ อยากจะเสนอแนะต่อรัฐบาลโดยกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีโรงพยาบาลชุมชนและสถานีอนามัยในชุมชนอยู่แล้วนั้น ควรที่จะปรับบทบาทการดำเนินงานด้านเอดส์โดยให้องค์กรท้องถิ่น และผู้นำชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านเอดส์เพื่อให้ดำเนินงานเอง ได้แก่ อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำสตรี/เยาวชน วัด โรงเรียน ผู้ติดเชื้อที่เปิดเผยตัวเอง โดยการสนับสนุนทางด้านวิชาการ ทักษะการดำเนินงาน รวมทั้งสื่อ/อุปกรณ์ โดยเฉพาะงบประมาณที่จัดสรรมาใช้ในเรื่องเอดส์ ควรที่จะนำมาดำเนินกิจกรรมร่วมกันของแต่ละหน่วยงาน เพื่อไม่ให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกันและการดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลสูงสุด

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะเกษตรกรทั่วไป และเกษตรกรผู้ติดเชื้อในอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการศึกษาถึงความตระหนักของเกษตรกรต่อปัญหาโรคเอดส์ ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาถึงบทบาทของ อบต. ต่อการแก้ไขปัญหาเอดส์ที่เกิดขึ้นในชุมชน
2. ควรศึกษาถึงครอบครัวของผู้ติดเชื้อ (เฉพาะราย) ว่าได้รับผลกระทบอย่างไรบ้างจากสังคม
3. ควรศึกษาถึงบทบาทของพระสงฆ์ ต่อปัญหาเอดส์ที่เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งแต่ละชุมชนมีวัดเป็นที่พึ่งทางด้านจิตใจ และเป็นสถาบันหนึ่งที่มีบทบาทต่อการแก้ไขปัญหาล้างคามา โดยตลอดตั้งแต่

อดีตถึงปัจจุบัน จึงควรศึกษาว่าพระสงฆ์จะเข้ามามีบทบาทหรือมีส่วนร่วมแก้ไข ปัญหาเอดส์กับชุมชนได้อย่างไร

4. ควรศึกษาถึงบุตร ธิดา ของผู้ติดเชื้อว่าใน 10 – 15 ปี ในอนาคตเป็นเช่นไร
5. ควรศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง การทำงานด้านเอดส์ของกลุ่มผู้ติดเชื้อ และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ/ เอกชนต่อการทำงานด้านเอดส์
6. ควรศึกษาระดับของการศึกษาของกลุ่มเกษตรกรทั่วไปหรือกลุ่มบุคคลอื่นว่า กลุ่มบุคคลใดมีความรู้เรื่องโรคเอดส์ แตกต่างกันอย่างไรร เพื่อที่จะได้มีวิธีการนำเสนอความรู้ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย นอกเหนือจากกลุ่มบุคคลที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอหางดง
7. ควรศึกษาว่าเมื่อเกิดโรคเอดส์ระบาดไปยังทุกชุมชน ทำให้พฤติกรรมของกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงเปลี่ยนแปลงหรือไม่ เช่น กลุ่มแม่หม้ายเอดส์ กลุ่มโสดทั้งชายหญิงที่ติดเชื้อ กลุ่มบุคคลดื่มสุรา/เที่ยวโสเภณี กลุ่มนิสิตนักศึกษา กลุ่มเยาวชน
8. ควรศึกษาว่าแต่ละหมู่บ้านของอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่มีผู้ที่เสียชีวิตด้วยเอดส์ไปแล้วกี่คนและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับครอบครัว ชุมชนว่าเป็นอย่างไร